

**ВИРУС ЭТИОЛОГИЯЛИ ЖИГАР ЦИРРОЗИДА БИОКИМЁВИЙ
КЎРСАТКИЧЛАРНИНГ ДИАГНОСТИК АҲАМИЯТИ**

Махмудова Л.И., Тураев Р.Т.

Абу Али ибн Сино номидаги Бухоро давлат тиббиёт институти, Бухоро ш.,
Ўзбекистон

Долзарблиги. Вирус этиологияли жигар циррози жигар касалликлари ичида ногиронлик ва ўлимга олиб келувчи асосий сабаблардан бири ҳисобланади. Касалликнинг оғирлиги ошиши билан цитолитик, холестатик ва синтетик функцияларнинг бузилиши чуқурлашиб боради. Шунинг учун биокимёвий кўрсаткичларнинг ўзгаришини баҳолаш касалликни эрта ташхислаш, декомпенсация хавфини аниқлаш ва даволаш самарадорлигини назорат қилишда муҳим аҳамият касб этади.

Мақсад. Вирус этиологияли жигар циррозида жигар фаолиятининг асосий биокимёвий кўрсаткичларини баҳолаш ва уларнинг диагностик аҳамиятини аниқлаш.

Материал ва усуллар. Тадқиқотда 145 нафар иштирокчи текширилди. Улар вирус этиологияли жигар циррози ($n=79$), F3–F4 даражали жигар фибрози ($n=36$) ва назорат гуруҳи ($n=30$)га ажратилди. Барча иштирокчиларда АЛТ, АСТ, ишқорий фосфатаза, гамма-глутамилтрансфераза, умумий ва бевосита билирубин, альбумин ҳамда умумий оксил даражалари баҳоланди.

Натижалар. Цирроз гуруҳида АЛТ ва АСТ даражалари F3–F4 гуруҳига нисбатан ишончли юқори бўлди ($p<0,05-0,001$). Шунингдек, ишқорий фосфатаза, ГГТ, умумий ва бевосита билирубин концентрациялари ҳам статистик аҳамиятли даражада ошганлиги аниқланди ($p<0,001$). Аксинча, альбумин ва умумий оксил миқдорининг сезиларли пасайиши жигарнинг оксил-синтетик функцияси етишмовчилигини кўрсатди. Биокимёвий кўрсаткичлардаги мазкур ўзгаришлар жигар паренхимаси шикастланиши ва касаллик оғирлиги билан узвий боғлиқ экани кузатилди.

Хулоса. Биокимёвий кўрсаткичлар вирус этиологияли жигар циррози босқичини баҳолаш, декомпенсация хавфини прогноз қилиш ҳамда беморларни динамик кузатишда ишончли ва клиник аҳамиятга эга лаборатор мезонлар ҳисобланади.